

JAN BOJARSKI

1. Dane osobiste (imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny):

Kpr. Jan Bojarski, ur. w 1899 r., gajowy, żonaty, dwoje dzieci.

2. Data i okoliczności zaaresztowania:

10 lutego 1940 r. Podstawa aresztowania: że byłem gajowym.

3. Nazwa obozu, więzienia lub miejsca przymusowych prac:

Posiołek Charytonow[o], rejon solwyczygocki [solvyczegodski], *obłast* archangielska.

4. Opis obozu, więzienia:

Mieszkało nas pięć rodzin w barakach po byłych więźniach rosyjskich; później podzielono na przegródki, w których mieszkaly po jednej lub po dwie rodziny. Baraki były zimne, zapluskwione, zanieczyszczone. Brak najmniejszej higieny. Teren był mokry i lesisty.

5. Skład więźniów, jeńców, zesłańców:

Osadnicy wojskowi, gajowi i koloniści polscy, Rusini i Żydzi. Poziom umysłowy średni, moralny dobry. Wzajemne stosunki były bardzo dobre.

6. Życie w obozie, więzieniu:

Pracowaliśmy po całych dniach, bez odpoczynku nawet w niedziele i święta. Warunki pracy były bardzo ciężkie, wyznaczano normy, które nie każdy mógł wyrobić. Wyżywienie każdy kupował sobie w stołówkach. Zarobionych rubli nie wystarczało, musieliśmy sprzedawać swoje rzeczy. Za najmniejsze niewykonanie norm karano aresztem lub obrywali nam z płacy. Życie koleżeńskie było dobre, kulturalnego nie było.

7. Stosunek władz NKWD do Polaków:

Stosunek władz NKWD był wrogi, za najmniejsze uchybienie oddawali do izolatora. Propaganda komunistyczna była przeprowadzana przez politruków i komisarzy.

8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność:

Pomoc lekarska była w bardzo słabym zakresie, szpitale na miejscu nie było. Śmiertelność: mnie osobiście zmarła żona i jedno dziecko. Prócz tego z ogółu zmarło ok. 30 proc. zesłańców.

9. Czy i jaka była łączność z krajem i rodzinami?

Korespondować z krajem i z rodziną było dozwolone bardzo ograniczenie.

10. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?

W październiku 1941 r. zostałem zwolniony i transportem przyjechałem do bucharskiej *obłasti*, następnie po przeglądzie w Kermine dostałem się do 7 Dywizji Piechoty, 7 dywizjon rozpoznawczy.

Nadmieniam, że było kategorycznie zabronione modlić się lub śpiewać pobożne pieśni. Ci, którzy nie usłuchali tego rozkazu, odstawiani byli do izolatora.

Miejsce postoju, 4 marca 1943 r.